

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 25 K Félévre . . . . . 150 K
 Negyedévre . . . . . 75 K Egész évre . . . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Kis antant

Igy nevezik azt a legujabban alakult véd- és dacszövetséget, melyet Magyarország esküdt ellenségei hoztak létre a napokban. Így nevezik azt a rablott konc kölcsönös oltalmára összehozott maffiát, mely balkáni erkölcsökkel és ázsiai eszközökkel szándékozik magánah biztosítani Magyarország elragadt részeit. Ez a kis antant a világtörténelem legszegényesebb alkotása, egy adag erkölcsstelenség maga a népek nagy ethikai szinjátékában.

Erkölcstelenség nemcsak azért, mert létalapja hijjával van minden morális indoknak, hijjával van mindannak, amit tisztességnek, becsületnek nevez az emberi kultúra és civilizáció, hanem erkölcsstelenség azért is, mert a nevének megfelelő értelemben vett belső morális tartalma is teljesen hiányzik.

Létalapja az a becstelenség, hogy a saját belső ellenségei által halálos leghargiába kergetett Magyarország ezeresztendősi testéről egyforma falánksággal és kapzsisággal lemetszett országrészek megtartását egymásnak kölcsönösen garantálják s ha akár egyikük, akár másikuk zsákmánya az ott lakó népek elégedetlensége és tulcsordult keserősége miatt, vagy az anyaország megváltozott viszonyai folytán kétségessé válnék, mindhárman minden erejüket sorompóba állítják, hogy egymás zsákmánykoncát megvédelmessék. Ez a becstelen szövetség azon a büntudaton épült fel és alakult ki, mely a bűnöző ember lelkiismeretét terheli, míg úgy érzi, hogy büntetést a büntető igazságszolgáltatásnak elégtételt nem adott. A nyugtalanság, mely folytonosan gyötri és kinozza őket, azonos az elmeháborodott üldözési mániájával. Ausztria, Csehország, Románia és Szerbia minden magyar haraszt megmozdulásából katonai akciót visionálnak és készek azt következtetni belőle, hogy Csonkamagyarország, a jogos tulajdonos, elrablott birtokának visszaszerzésére indul. Ezért van az, hogy egy határszéli magyar fegyvercsörrenés hangja páni félelemmel tölti el őket s lázas készülődésekre, Párisba való futkosásokra, diplomáciai jegyzékváltásra kényszeríti a bűnös cinkosokat. Akik egyébként irigy ellenségei egymásnak s minden kis magyar falu birtokáért bármely percben készek leagnének hajba kapni. Csak ez a közös büntudat, csak ez az egyformán bűnös lelkiismeret tudta közöttük létrehozni a napokban összekalapált véd és dacszövetséget, melynek azonban legelső föltétele, a belső morális érték és tartalom teljesen hiányzik.

Míg Benes Belgrádban kapacitálja társulásra a szerbeket és Sándor régens

dinerjén ünnepélyes esküt mond a cseh barátságról és hűségről, azalatt a prágai kormány vigan alkudozik Budapesten a szerbek rovására kötendő kereskedelmi és egyéb szerződésekről. Míg a román követ Bécsben kovácsolja az entente éterne szálait, azalatt a másik oláh Párisban kéri a hatalmak intervencióját, hogy Csonkamagyarországgal kibékülhessen. Egymást is megcsalják, egymást is becsapják tehát a kis antant tagjai s kétségtelemné teszik ország-világ előtt, hogy az ő szövetségük nem egyéb, mint kölcsönös félelmük és rettegésük megszüntetésére irányult ön- és egymást-ámitó szemfényvesztő kísérlet. Mely azonnal felborul magától, mihelyt egyiküknek sikerül alapot teremteni arra, hogy rablott kincsével Magyarország felől nyugodtan alhatik. Mely tanubizonyosság a párisi antant számára is arról, hogy az elrablott országrészek cseh, oláh és szerb

birtoklása milyen erkölcsi alapokon nyugszik. Ettől a kis antántól nincs mit félnie hazánknak. Ha a magyar Nemzeti Hadsereget abban az erőben és fegyveremben tartjuk fenn, amelynek oly büszke hangját adta nemrég az ország kormányzója, akkor biztosak lehetünk felőle, hogy a „kis antant” minden erőlködése és szemfényvesztése dacára is örökös rettegésben él tőlünk, mert maga is érzi és tudja, hogy nincs morális alapja és tartalma szövetségének. A rettegés és félelem pedig lassu, de biztos eszköz a végkimerülésre.

Eljön az idő, mikor Rabmagyarország önmagától hullik ki a félelemben és rettegésben felörlődött rablók gyenge és erőtlén kezéből s teljesül idegen járom alatt szenvedő milliók szive vágya: a természetalkotta, történelmi határok közt boldoguló, erős, hatalmas, egységes Magyarország.

Kivégzés helyett súlyos börtön

Hegedüs Fál körletparancsnok megkegyelmezett az elítélteknek

Hétfőn reggel kezdte meg a rögtönítélő bíróság a vámospércsi rablógyilkosok ügyében a főtárgyalást, amely a késő esti órákban ért véget. Drámai gyorsasággal peregtek le az események s a legizgalmasabb mozifilmekhez hasonlítható a tegnapi főtárgyalás.

Bodnár György tizedes és Rácz Sándor gyalogos ültek a vádlottak padján. Bűnük ismeretes. Augusztus 19 én Vámospércsen, ahol szolgálatot teljesítettek, a községi fogdában őrizetben levő Goldner Jenő érmihályfalvai lakost megkötözve kivitték a község határába, ahol botokkal agyba-főbe verték, fojtogatták s az eszméletlen állapotban levő embert egy vízzel telt kubik gödörbe dobták. Azután Bodnár az áldozatot pisztollyal fejbeltette.

Reggel 9 órakor kezdte meg a hadosztálybíróság a főtárgyalást. Elnök: Pálffy Gábor huszárnagy, tárgyalásvezető: Mánya Márton őrnagy-hadbíró, szavazóbírák: Elekes, Hodászy századosok és Szabó József huszárfőhadnagy. A vádat dr Bruhtel Frigyes őrnagy-hadbíró képviselte, míg a védelmet dr Pórszász Károly és dr Beregi Nagy Sándor ügyvédek látták el.

A zárt tárgyalás késő esti órákig tartott. 9 órára tüzte ki a bíróság az ítélet kihirdetését. Estére a máskor kihalt, csendes törvényszéki folyosó megelevenedett. Megjelent Gold Károly állami hóhér is a segédjével. Körülfogják a hóhért, érdeklődnek, kíváncsiskodnak.

Közben egészen besötétedik. Villanyvilágítás híján gyertyával világítanak. A gyertyával égő-mozgó katonák kísértetekhez hasonlítanak. Ujjabb lépések zaja... A vádlottakat vezetik. Egymáshoz bilincselve lépkednek, mögöttük szuronyos fogházőrök. Nyugodtan viselkednek, bár látszik rajtuk, hogy tudják, mi lesz a büntetésük. Fiatal, 22 éves katonák, nyilván megbánták már cselekedetüket.

Megjelenik, Uray Sándor ref. lelkész és káplánja: Mezei Béla, majd egy katolikus tábori pap is. A közönség hangosan magyarázza, hogy egyik vádlott katolikus, a másik református vallásu.

— Szegények, mondják többen sajnálkozva, most már biztos a...

A Nagytemplom órája tñni kezdi a kilencet... Bevonul a bíróság, arca halálosan komoly. Bevezetik a vádlottakat a nagy tárgyaló terembe. Feszesen, katonásan lépkednek, majd megállnak a bíróság előtt. Sírí csendben hirdeti ki Mánya tárgyalásvezető az ítéletet:

— A magyar állam nevében! A hadosztálybíróság bűnösnek mondta ki Bodnár Györgyöt és Rácz Sándort gyilkosság büntetésében s ezért rangjuktól, kitüntetéseiktől való megfosztásra, a Nemzeti hadseregből való kiesapásra és kötéltáti halálra ítéli.

Majd a hosszú indokolást olvassa fel a tárgyalást vezető. A közönség izgatottsága tetőfokra hágott. A vádlottak szomoruan nézik a bíróság asztalán levő gyertyát. Vajjon mire gondolnak?... Mánya tárgyalásvezető folytatja:

— A hadosztálybíróság ítéletét felterjesztetem Hegedüs Pál altábornagy, körletparancsnok urhoz, mint illetékes parancsnokhoz, aki a következő döntést hozta:

„Az ítéletet megerősítem, egyúttal azonban mindkét elítéltek fiatal korára, eddigi büntetlen előéletére, de különösen azon körülményre való tekintettel, hogy megjobbulásuk töredelmes magukbaszállásuk folytán biztosan remélhető és az elrettentő példa a nyugalom, a rend helyreállítása és biztosítása szempontjából az ítélet meghozatala által már elegendően megadatott, a mindkét vádlottra kimondott kötéltáti halálbüntetést kegyelmezési jogomnál fogva Bodnár György tizedesnél 10 évi, Rácz Sándor gyalogostól 8 évi, minden büntetési év 1., 5., 9. és 11. hónapjában magánfogsággal és minden év aug. 19. napján sötét magánzárkával súlyosított súlyos börtönre változtatom át.”

Az egész tárgyalóterem megkönnyebbülten lélelzik fel. Hegedüs Pál altábornagy körletparancsnok ismét tanúságot teit nemes szívéről, humánus gondolkodásáról, mikor két fiatal, meggondolatlan magyar katonának visszaadta az életét s alkalmat nyújtott nekik arra, hogy megérdemelt büntetésük kitöltése után hasznos tagjai lehessenek annak a társadalomnak, amit most oly súlyosan megsértettek.

Megszavazták a botbüntetést

— A nemzetgyűlés ülése —

Budapest, aug. 31. (Nemzeti St. telefon jel.) A nemzetgyűlés mai ülését egy negyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Bemutatja Teleki Pál miniszterelnök átiratát, amelyben tudatja a nemzetgyűléssel, hogy betegsége miatt hosszabb időre távol lesz és ezért a kormányzó Rubinek Gyula kereskedelmi minisztert bizta meg a helyettesítésével.

Ezután bemutatja Emich Gusztáv és Wagner Károly levelét, amelyben bejelentik lemondásukat a hódmezővásárhelyi I. kerületi, illetőleg kemecei mandátumaikról.

Kenéz Béla, az első igazolóbizottság elnöke bejelenti, hogy a bizottság Schlakta Margit képviselőt véglegesen igazolta.

Ezután a személy, erkölcs és vagyon fokozottabb védelméről szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Somogyi István előadó záróbeszédében az elhangzott felszólalásokra válaszol s kijelenti, hogy a törvényjavaslat szerint a botbüntetést a független magyar bíróság mondja ki.

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter bejelenti azokat a szakaszokat, amelyek egyes körökben aggodalmat okoztak s amelyeket kihagytak a törvényjavaslatból.

Rubinek Gyula felszólalása után, mivel névszerinti szavazást kérő ívet adtak be az elnök elrendeli a névszerinti szavazást.

Tíz perc szünet után megkezdődött a szavazás. 97 képviselő nem szavazott. Leadtak 107 szavazatot, amelyből 66-an a botbüntetés mellett 41-en a botbüntetés ellen szavaztak, tehát 25 szótöbbséggel elfogadták a botbüntetésről szóló törvényjavaslatot.

Pécsi csendélet

Bécs, aug. 31. (N. St. t. j.) A Károlyi kormány gyászos emléktülszolgálatára Linder Béla, aki most Pécs városának vörös rendőrfőkapitánya, tárgyalásokat a kezdett a keresztyén-szocialistákkal, hogy a legközelebb kitűzendő választásokon részt vegyenek. A mandátumok 60—90 százalékát biztosította számukra. A keresztyén-szocialisták természetesen felhagyva utasították vissza ezt a hazaáruló ajánlatot s nem vesznek részt a választásokban.

Általános sztrájk Erdélyben?

Makó, aug. 31. (N. St. t. j.) Temesvárról érkező hírek szerint szombaton este az oláhok által megszállott területen általános sztrájk tört ki.

Az Ébredő Magyarok Egyesületének nagy színházi estélye

Az Ébredő Magyarok Egyesületének helyi csoportja, mely eddigi rövid fennállása alatt két ízben nyújtott Debrecen közönségének felejthetetlenül kedves, élvezetes előadást, szeptember 7-én, este fél 8 órai kezdettel fényes színházi estélyivel fog ismét nyilvánosság elé lépni a Csokonai színházban. Városunk előkelő leány és ifjú társadalmának néhány tagjának közreműködésével Szigligeti Edének halhatatlan sikerű darabját, a magyar színművelés klasszikus énekes vigjátékát a „Liliomfi”-t fogják színrehozni. A lelkes szereplők a legnagyobb ambícióval készülnek az előadásra s tudásuk és képességük legjavát fogják játékukba vinni, hogy a darab páratlanul kedves komikumát és finom humorát teljes érvényében ragyogtassák. A darab prózái részét a sokoldalú Ernyei János vállalja színészi képességének és rendezői rátermettségének teljes tudásával, míg az énekek tanítását Bihari Zoltán színházi karnagy vezeti nagy szakavatottsággal. A közönség bizonyára sokat fog kacagni a darabban előforduló helyzetkomikumokon és a tréfás jeleneteken, de viszont élvezettel fogja hallgatni az abban előforduló bájos és fülbemászó dalokat is. A szereplők nevét s a műsört a legközelebbi napokban fogjuk közölni. Az est fényét nagyban fogja emelni az is, hogy a felvonás közöttben a debreceni háziezred zenekara fogja szórakoz-

tatni művészi játékkal a közönséget. Jegyek csütörtök délig a Nizzai virágcsarnokban előjegyezhetők és kaphatók. Csütörtök délutántól kezdve a még fennmaradó jegyek a „Fehér Ujság” szerkesztőségében (Varga-u. 1. szám alatti) fognak árusítani Helyárak: nagypáholy 150 K, kispáholy 120 K, II. emeleti 50 K, I. r. támlásszék 30 K II. r. 20 K, III. r. 15 K. A tiszta jövedelem orosz hadifogságban énylő magyar testvéreink hazahozatának költségeire fordítatik.

A lengyel-orosz helyzet

A szét-zört orosz sereg új csoportosítása.

Bécs, aug. 31. (Nemz. St. tel. jel.) Varsóból jelentik, hogy az eddigi foglyok száma 110 ezerre emelkedett. Lengyelország területén nincs több szervezett orosz sereg, csak körülbelül 80 ezer vörös katona, akik kisebb nagyobb tömegekben megkísérik, hogy a lengyel csapatok és a lengyel néppel való érintkezés elkerülésével csoportonként elérjék a keleti porosz határt, vagy Minszkbe jussanak. A Mlavanál bekerített csapatok legnagyobb része nem tudott elmenekülni s így nem tudott más orosz csapatokkal egyesülni. Egy hadtest az Ossovec felől közeledő lengyel haderő közeledtére gyorsan visszavonult. Azt hiszik, hogy megkísérik az egyesülést az új orosz hadsereggel, amely Minszk körül gyülekszik, s amelyet Trockij új csatára készít elő.

A lengyel szocialisták és a határkordás

Bécs, aug. 31. (Nemz. St. tel. jel.) Varsói jelentés szerint a lengyel szocialistapárt központi végrehajtó bizottsága a lengyel néprajzi határok fenntartása mellett foglalt állást és követeli, hogy a határ keleten igazságosan állapítsák meg. A bizottság állást foglal a litván-orosz békeszerződés ellen, mert Viina és Grodek csak az oroszok erőszakos fellépése következtében lett az oroszoké.

Orosz válasz az angol ultimátumra

London, aug. 31. (N. St. t. j.) Kraszin átadta az angol kormánynak a legutóbbi angol jegyzékre adott orosz választ, amely Balfour jegyzékével szemben ultimátumszerűen a következő követeléseket állapítja meg:

— Az Oroszországgal való rögtöni és végleges békére vonatkozólag valamennyi angol feltétel közzétételét. Az angol kormány Lengyelország kormányát kötelezi, hogy elfogadható békét kössön Oroszországgal.

A jegyzék azt állítja, hogy az oroszok katonai helyzete a legutóbbi napokban lényegesen megjavult s az oroszok el vannak szánva arra, hogy fegyveresen erőszakolják ki a békét.

Csicserin távirata

Moszkva, aug. 31. (N. St. t. j.) Csicserin táviratot küldött Varsóba, amelyben Wrangel hadseregéről a következőket mondja:

— Wrangel tábornok hadserege megsemmisítő vereséget szenvedett. Wrangel Krimbe vonul vissza. Helyzete válságos, hadserege feloszloban van.

Kiujult a harc Bresznél

Varsó, aug. 31. (Nemzeti St. telefon jel.) Breszt-Litovszknál nagy harcok kezdődtek. Az oroszok erősítéseket kaptak és benyomultak a lengyel állásokba. Az orosz támadás folyton megújul. A varsói lapok megerősítik a hírt. Az oroszok erős csapatokat vetettek a harcba. Pricenél a lengyel előnyomulás megállott.

Megszakadt a minszki béketárgyalás

Varsó, aug. 31. (Nemzeti St. telefon jel.) A lengyel békedelegáció tegnap este Minszből jött Breszt-Litovszkától 8 kilométernyire állt a frontot s estére már Varsóba érkezik. — A minszki tárgyalásokat megszüntetik. Az oroszdelegáció Moszkvába utazott. Biztosra vehető a további tárgyalás, amit semleges helyen fognak tartani.

Bruszi ovot meggyilkolták?

Varsó, aug. 31. (Nemz. St. tel. jel.) Orosz foglyok állítása szerint Bruszilov és Klobovszky tábornokot agyonlőtték és más tisztet is kivégeztek.

Miért bukott meg Avarcsku?

Budapest, aug. 31. (N. St. t. j.) Egy magyar újságíró beszélgetést folytatott egy német kalonatisztával, aki Romániából jött X X X Budapestre s aki

Avarcsku bukásáról a következőket mondta el:

— Avarcsku bukása nem jött váratlanul. Bukásának fő oka az elkeseredés, amely nemcsak egész Romániában, hanem Erdélyben is általános. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy a kormány bukására a kolozsvári magyar egyetem felállítására is befolyással volt. Avarcsku ugyanis a felállítást ellenezte, de később, hogy az erdélyi politikusok jóindulatát megnyerje, a kolozsvári egyetem felállítását a magyarság jogos követelésének ismerte el. Emiatt a kamarai tagok a román ügy árulójának tekintették s megvonták bizalmukat tőle. Avarcsku kormányzása azzal az eredménnyel járt a magyarokra nézve, hogy napról napra gyarapodik az autonomisták száma.

Korányi miniszter a pénzügyi helyzetről

Budapest, aug. 31. (Nemz. St. tel. jel.) Korányi Frigyes pénzügyminiszter az ország pénzügyi helyzetéről ma a következő felvilágosítást adta:

— Egyetlen célom az állam bevételeinek fokozása és kiadásainak a minimumra való leszorítása. Ma az állam szolgáltatásban 250 ezer ember áll, hozzátartozóikkal együtt 750 ezer ember, amennyit az állam nem bír el. Az államháztartás deficitje 10 milliárd korona, nem tudjuk, az antant mennyit fog követelni tőlünk. Fizetnünk kell a külföldi tőkékért az 1 és fél százalékos kamatot is. Ilyen körülmények között az állam csak úgy tudja fenntartani magát, ha elsősorban vagyonához fordul s ezeket értékesíti. Ilyen bevételekből 18 milliárd hasznot remélek.

Egyesülésben az erő

A debreceni nemzeti egyesülés pártja és a kisgazdapárt, az országos pártok példáján indulva, fuzionált, s felvette az „Egyesült Keresztyén nemzeti Kisgazdapárt” nevet. Nagyon helyes és minden elismerésre méltó gondolat, s nagy horderejű az elhatározás foganatosítása. Egységes frontot ad a keresztyén nemzeti gondolatnak, amely fronton egységes vezérelt mellett, egységes, közös terv szerint, egy célért: a keresztyén erkölcsi felfogásban megújuló magyarságért küzdhet most már ennek a jobb sorsra érdemes, letiport fajnak minden derék fia.

Ideje volt az egyesülésnek. A kívülről szított s az önös osztályérdek nem tisztá tüzétől hevített ellentétek, amelyek a gazdaságot, az iparosozást, kereskedőt, tisztviselőt, munkást, családét, szabadpályán levő diplomás embert egymástól elválasztották, csak ilyen módon szűnhetnek meg, csak úgy egyenlíthetők ki, ha minden egyes társadalmi réteg, minden foglalkozási ág egykép megbecsülésre talál a többiekkel. Ha egyik sem akarja a másikat elnyomni s nem akar a másik életérdekeinek rovására érvényesülni.

Ennek az egységnek azonban nemcsak a külső megnyilatkozásában kell meglenni, hanem — ami sokkal fontosabb a lelkekben is. Tegyük félre minden más szempontot, vallás-külömbiséget, osztály és személyi érdeket, s legyen valóban lelkünk belsejéből érzett jel-szavunk:

A Haza minden előtt!

HIREK

Egy eredeti ötlete

volt a teljes nyomorba süllyesztett hajdan dúsgazdag város magisztrátusának a városi pénzügyek helyrehozatalára: a kávéházi adó. Az a gondolat, hogy a kávéházba kényszerített embert ne csak a kávé pumpolja meg silány lőréjének tekintélyes árával, hanem álljon az ajtóban Debrecen szabad királyi város kopláló tisztviselője is és a közszükséglet nevében két koronáért nyomja hátra a nemes város címeres ánterjét. Milyen zsenális ötlet is ez! A grundoló még azt is hozzágondolta e tervezet hez, hogy városi pecséttel táblát függeszt ki a kávéházban, mely biztosítja és figyelmezteti a város pénzügyi viszonyaival ismeretlen idegent, hogy a szállodai, vigalmi és kávéházi adókon kívül itt tartózkodásért a városi tanács más sápot nem követel. . . . Hogy ezt a nagy szerű ötletet nem találták jónak a belügyminisztériumban! Hogy így állják útját a város gazdasági talpraállásának! Bizonyára nem tudják, mily horribilis jövedelemtől fosztották meg a várost, nem tudják, hogy Debrecen tömérdek kávéházába turnusokban eresztik be a helyért tülekedő pasasokat! Óh, az a belügyi kormány! . . . Elvárjuk, hogy a szabad ságáról hazatérő Márk Endre pihent erővel és kellő felkészültséggel szól sikra odafönn a kávéházi adó és saját ötlete, az egyetlen eredeti ötlet megvalósítása érdekében!

— **Felemelték a színházi helyáratokat.** Dr Vass Károly tb. tanácsnok a hétfői tanácsülésen előterjesztette, hogy Kardoss Géza a Csokonai színház új igazgatója helyár emelés iránt kérvénnyel fordult a tanácshoz. Erre vonatkozólag a színházi bizottság azt javasolja, hogy bár elvileg hozzájárul a helyár felemeléséhez, mégis előbb állapítsák meg az új színházgató személyi és dologi kiadásának, valamint a remélhető bevételeinek az összege.

A városi tanács elfogadta a javaslatot és megbízta dr Vass Károly tb. tanácsnokot azzal, hogy a számvevőség és Kardoss Géza színházgató közbejöttével a várható bevételek és kiadások végösszegét állapítsa meg. Ezzel kapcsolatban jelentette dr Vass Károly, hogy e megbízatásának eleget tett és beterjesztette a számadatokat. E szerint Kardoss Géza színházgatónak 2.253,100 korona az évi személyi és dologi kiadása, mely kiadással szemben még a legjobb esetben is az évi bevétele a mostani árak mellett csak 3.400,000 korona lehet. Nem akarja a város a kezdő színházgatót olyan helyzet elé állítani, hogy ezen vállalkozására tetemesen ráfizessen, helyet ad a kérsnek és 1 évre, 1920 szeptember 10 étől 1921 augusztus 31-ig terjedő időre kivételesen a következő helyáratokat engedélyezi:

Földszinti családi páholy 120 korona; I. emeleti családi páholy 110 korona; I. emeleti és földszinti kis páholy 100 korona; II. emeleti páholy 52 korona; I. rendű támlásszék 30 korona; II. rendű támlásszék 24 korona; III. rendű támlásszék 16 korona; Erkély I. sor 12 korona; a többi sor 10 korona; állóhely 4 korona; diák hely 3 korona; karzati ülőhely 4 korona; karzati állóhely 3 korona.

Ezen helyáratokhoz még vigalmi adót és pótlókat szedhet az új igazgató.

— **Ellenőrzik a gyűjtőket.** Tekintettel arra, hogy előfordultak esetek, amikor állítólagos hazafias célú gyűjtések érdekében egyesek a Kormányzó megbízására hivatkoztak; a m. kir. belügyminiszter körrendeletével a legszigorubb ellenőrzésre utasította e tekintetben a hatóságokat. A tilkoszerűség látszatával eszközölt és hatósági engedélyt felmutatni nem tudó gyűjtők által folytatott gyűjtési üzelmek haladéktalanul feljelentendők.

— **Nagyváradon nincs keresztényen ujság.** A Nagyváradról kiutasított vagonlakók beszélik, hogy Nagyváradon az olshok beállították a keresztényen magyar lapokat, a Tiszántul is. A Tiszántul felelős szerkesztője Tir János is a kiutasítottak között van, szintén vagonlakó lett. Ugyátszik, csak a keresztényen ujságokat nézik görbe szemmel a rómaiak, amiből bebiztosított következtetést lehet vonni a liberáldemokrát (magyarul: zsidó) lapok magatartására.

— **Nyilatkozik a Move.** Az utóbbi időben a „Move“ ellen elhangzott támadások arra engednek következtetni, hogy a nagyközönség nincs tisztában a „Move“ eszméjével és céljaival. Ezért szükségessé vált a magyar társadalom tájékoztatására az alábbiak közlése:

A „Move“ a nemzet eszméi és a keresztény erkölcsi alapon álló magyarságnak képviselője. Törekvése a magyarságot egy táborban tömöríteni, a történelmi Magyarország gondolatait ébrentartani; törekvése a katonaság és a polgárság közötti jóviszonyt megteremteni és az ifjuságnak mint a jövő nemzedék szellemi, testi és vallás-erkölcsi nevelését irányítani, őket az élet nehéz küzdelmére és a nemzet nagy védelmi harcára előkészíteni. Megjegyezzük, hogy a „Move“ politikával egyáltalában nem foglalkozik és a királyválasztás kérdésében minden jó hazafival együtt azon az állásponton áll, hogy e kérdés nem időszaki és nem a „Move“ hatáskörébe tartozik. — A titkár.

— **Elhunyt urinő.** A B. F. R. A. Fájó szívvel tudatjuk, hogy édes jó anyánk, nagyanyánk és dédanyánk: özv. nagybákaai Sesztina Lajosné nemes Beör Juliánna életének 8-ik, özvegységének 16-ik évében folyó évi augusztus 31-én reggel 9 órakor csendesen meghalt. Szeretett halottunkat szeptember hó 2-án déle 10 órakor fogjuk Piac-utca 23. sz. házuknál tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban eltemetni. Elköltözött kedvesünk kívánságára a koszorúk mellőzését kérjük. Debrecen, 1920 augusztus hó 31. Aldott legyen emléke! Gyermekai: Piroška és férje id. Rickl Antal, Ilona özv. Münnich Aurélné, Jenő és felesége Csanak Margit. Unokái: Rickl Piroška és férje Hamorszky Arthur, Rickl Margit és férje Tóby József, ifj. Rickl Antal és felesége Szabó Anikó, Rickl Anna és férje dr Trocsányi Béla, Rickl Juliska és férje Mező Endre, Münnich Aurél és felesége Bánó Riza, Münnich Aladár. Dédunokái: Tóby Margit, József és Tibor, Trocsányi Anna és Ilona, legifj. Rickl Antal, Münnich Ilona és Iván. — A temetést Gebauer K. és Tsa tem. int. rendezti (Kossuth-u. 2.).

— **Harmincnyolc magyar családot utasítottak ki Nagyváradról.** A napokban 38 családot utasítottak ki az oláhok Nagyváradról. A kiutasítottak között több magasrangú olyan állami tisztviselő is van, akik ugyan letették az esküt, mert a dicő bocsoros társaság kényszerítette rá, ám néhány napra az eskü letétel után beteget jelentettek, és hivataluknak felé se néztek. A kiutasítottak között van Siklő Traján posta- és táviráda igazgató, Soós posta és táviráda főfelügyelő, Guta Elemér törvényszéki bíró.

— **Megadóztatták a pezsgőborokat.** A belügyminiszterium leiratban értesítette a tanácsot, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértően a belügyminiszter elfogadta a tanács által benyújtott, pezsgőborok megadóztatásáról szóló szabályrendeletet.

— **A cseh légionisták újabb vérengzése.** Trencsénből jelentik a bécsi Reichspostnak, hogy a cseh légionisták az Illova melletti Pruska faluban, hová a cseh vörös kereszt automobilján rándultak le, súlyosan inzultálták Hlinka András plébános, cseh nemzetgyűlési képviselőt. A falu népe a tetlegesség hírére körülvette a plébániát és fenyegető magatartást tanúsított a legionistákkal szemben, akik erre fegyverüket használták és a tömeg közé löttek. Két ember meghalt, többen súlyosan megsebesültek. A légionisták a vérengzés után bántatlanul tovább autóztak. Az egész Felvidék fel van háborodva e hallatlan gaztett miatt.

— **A Pece-ér lecsapoló társulat ülése.** Szeptember 5-én délelőtti fél 12 órakor a Pece-ér lecsapoló társulat a városháza tanács-teremben ülést tart.

— **Házipari tanfolyamát szept. 1-én megnyitja Dömök Anna kézimunka tanítónő (Miklós-utca 21.)** Tanít mindennemű kézimunkát, csipkeverést, fehérműt és felsőruha szabás és varrást. Tanítás délután 3—6 ig.

— **A debreceni gazdasági egyesület szeptember hó 5-én (vasárnap) délután 4 órakor a városház nagy tanács termében igazgató választmányi ülést tart.**

— **Munkáskongresszus Zürichben.** Zürichből távirálozzák, hogy ott a keresztény szocialista munkások vasárnap tartották kongresszusukat, amelyen valamennyi európai ország munkásainak képviselői megjelentek. Elhatározta a kongresszus, hogy követeli az aggkori eltátást, a biztosítások általánossá és kötelezővé tételét, valamint a női és gyermek munkások számának csökkentését de elítéli a termelő esz-
közök szocializálását.

— **A valuta árfolyamok.** A budapesti tőzsdén tegnap a következő valuta-árfolyamokat jegyezték: Napoleon 705—803, lei 560—51, márka 503—506, dollár 298:75—43, Romanov 323—25, lira 11:45—11:54, francia frank 16:50—75, svájci frank 44.

— **Kommunista tüntetés Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy ott tegnap kommunista gyűlés volt, amelyen 10.000 főnyi tömeg felvonult s abszorgolta a burzsoáziát. Rendezetés nem történt.

— **Iskolai beiratások elhalasztása.** Mint-hogy a debreceni református egyház iskoláit részben menekülteknek, részben hivatalos helyiségeknek még mindig lefoglalva tartják, a beiratások körülbelül szept. 15 ig halasztást szenvednek. Ugy a beiratások, mint a tanítás kezdetéről hírlapilag fogjuk értesíteni a t. szülőket. Uray Sándor ref. iskolaszéki elnök.

— **Életunt leányka.** Hüse Juliánna 15 éves, Bánk 108 szám alatti lakos állítólag életunt-ságból felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy tulajdonképpen mi is kergette halálba a szerencsétlen gyermeket.

— **Zongoraoktatást elvállal legmodernebb technika szerint kezdőknél és haladóknál, valamint elvállal oly gyakorlott zongorázókat is, kik régi technikájukat az új technikára akarják átalakítani.** Horváth Magda államilag képesített okleveles zenetanár. Értkezhetni délután 4—6 ig, Király-utca 5. sz. I. emelet.

— **Tankönyvek az összes iskolák részére kaphatók** Antalffy József könyvkereskedésében Szent-Anna és Varga-u. sarok.

— **Vidéki előfizetőinket felkérjük, hogy lapunk előfizetési díját beküldeni sziveskedjenek.**

Szünet a Tisza-főtárgyaláson

Budapest, aug. 31. (Nemz. St. tel. jel.)
A hadosztálybírószág ma nem folytatta a Tisza-gyilkosok főltagyalását, hanem egynapos szünetet tartott. A holnapi napon folytatják a tanúkihallgatásokat.

SPORT

A DTE nyerte meg a vidékiek pontversenyét. A Diósgyőri Athletikai Club versenyé. Értékes sikerrel öregbítette a DTE kiváló atléta gárdija az egyesület hírnevét. A DAC vasárnapi versenyén ugyanis a DTE atlétái a vidékiek pontversenyén 32 ponttal elsők lettek a Szolnoki MÁVSE 24 és a Miskolci Vasutas SC 15 pontja ellenében, míg a fővárosi egyletek részére kiírt pontversenyt a DEAC nyerte meg egyedül indulva. A DTE atlétáinak eredményei a következők: 100 m-es síkfutás: 2. Balog Ferenc 12:2 mp. 3. Hadházy Dezső 12:4 mp. Súlydobás. 3. Fejér Rudolf 9:62 m. Magas ugrás. 1. Hadházy Dezső 155 cm A 155 cm-t ha'an ugrották át, a holtverseny eldönté enél azonban elsőre csak Hadházy ugrotta át a 155 cm-t. 4X100 m-es stafétafutás: 2. DTE csapata (Sebők László, Fejér Rudolf, Hadházy Dezső, Balogh Ferenc) 52:1 mp. Távolugrás: 1. Hadházy Dezső 6:22 m. 3. Fejér Rudolf 5:73 m. 400 m-es síkfutás: 3. Hadházy Dezső 58:4 mp. Rudugrás: 1. Hadházy Dezső 3 m. 2. Keszler József 2:70 m. Hadházy alatt 3:20 m.-nél az ugrórud eltörött. Gerelyvetés: 3. Hadházy Dezső 34:76 m, 200, 200, 400, 800, m. es staféta futás: 2 DTE csapata (Hadházy Dezső, Fejér Rudolf, Balog Ferenc, Sebők László) 4 p. 28:8 mp.

DEAC—DNySC. A múlt héten a csütörtöki DEAC—DNySC serlegmértékezés a kedvező idő miatt elmaradt. Csütörtökön, szeptember 2-án délután az üggetőéri pályán tartják meg az elmaradt mértékezést. Az utóbbi hetekben a nyomdászok nagy javuláson mentek keresztül, úgy hogy a szimpatikus egyetemi csapatnak ha nem is ugyanannyi, de erős ellenfele lesz a DNySC.

A DTE atletikai versenye. Vasárnap rendezi a DTE országos atletikai versenyét, amelyen a főváros és vidék legjobb atléta indulnak.

Törvénykezés

§ A csendőrök lefegyverzői. Öt hajduhadházi legény állott ma a gyorsított ötös tanács előtt, névszerint **Rezes Gábor, Veres József, Takács Imre és Cibere János.** Az volt a vád ellenük, hogy a proletárdiktatura végén a Nagykárolyból Hadháza érkező csendőröket rangjelzésüktől, egyenruhájuktól megfosztották s a csendőröket sértegették. A nagyszámban kihallgatott tanuk csak Rezesre és Veresre emlékeztek. **Balogh István** kir. ügyész vádbeszéde után a törvényszék hatóság elleni erőszak miatt Rezes Gábort 1 évi börtönre, Veresre pedig 6 hónapi börtönre ítélte, míg Cibere, Takácsot és Gábort felmentette. Rezes büntetéséből 6 hónapot, Vereséből pedig az egészséget kitértették vette a bíróság.

Színház

Színházi és mozgászházi irodák jelentése.

* **Megegyezés Heltay és Kardos igazgatók között.** Heltay Jenő és Kardos Géza színházgatók között békés kiegyezés jött létre. — A Csokonai színházat szeptember 1-én már átveszi Kardos Géza, amiért 1 hónapi bérösszeget 15 ezer koronát tegnap Kardos Géza már ki is fizetett a színházi bizottság kiküldöttjének jelenlétében. Heltay tegnap bucsuzott el a tanácstól. Kardos Géza 10-én nyitja meg a Csokonai színház kapuit.

Canibár. Amerikai cow-boy történet első része „Van de nincse” zsufolt házak előtt mutatja be az Apolló. Előadások 6 és 8 óraker. Jegyelővétel.

A tizennegyedik II. rész (Rejtelmes házasság). A magyar filmipar győzelmét jelenti ez a minden tekintetben elsőrangú Star film, ma utoljára az Urániában. Jegyelővétel. Előadások 6 és 8 óraker.

Ch. Perce Carola a táncitanítást szeptember 14-én kezdi meg. Beiratkozni lehet az Uránia pénztáránál.

URANIA	APOLLO
Szerda	Szerda
Tizennegyedik II.	Canibár
Az utca fia.	Nagy amerikai cow-boy
Amerikai történet	történet négy fejezetben
5 felv.	22 felvonásban.
Előadások 6 és 8-ker.	Előadások 6 és 8-ker.

16858—1920.

Hirdetmény

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező „Tiszai füzes” elnevezésű 38 kat. hold és 245 négyszögöl területű földbirtok 1921 évi január hó 1-től 1921. év december hó 31. napjáig terjedő időre egy évre nyilvános árverésen bérbe fog adni.

A városháza kistanácstermében megtartandó nyilvános árverés határideje folyó év szeptember hó 7-ik napjának délelőtt 9 órája.

Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a városi számvevősnél bárki megtekintheti.

Debreczen, 1920. aug. 26.

A Városi Tanács.

Üzemek, vállalatok szénszükségletének bejelentése

A szénelügyek kormánybiztosa a városi tanács kiküldöttjeinek azt az ígéretet tette, hogy a széntermelési lehetőséghez képest október hónaptól kezdve a városban levő üzemeket s intézményeket rendszeres szénkiutalásban fogja részesíteni, azokat is, amelyek ma szén hiányában tüzfával futnak.

Felhívjuk ez okból a városban levő üzemeket, vállalatokat, intézményeket, gyárakat, központi fűtésre berendezett bérházak tulajdonosait, miszerint rövid levélben jelentsék be, hogy havonként mennyi szénre tartanak igényt, egyúttal üzemükről, gépi berendezésükről adjanak rövid leírást.

Ezen igénybejelentéseket, amelyeket a kapott utasítás szerint fogunk a szénelügyek kormánybiztosához felterjeszteni, szeptember 3-án délig kérjük a közlelmezési ügyosztály hivatalos helyiségében (Piacz. u. 9.) benyújtani.

Debreczen, 1920. aug. 31.

Közlelmezési ügyosztály.

KÉSZIT Központi szeszfordéket, Pálinkafőző üstököt
MENDLOVITS S., rézműves,
Nyirbátor Szabolcsm. □ Alapított 1890.

X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X

Mindenneműruhafestés, vegy tisztítás, alkalmi ruhák, férfiöltönyök, - gyászruhák festése 24 óra alatt készen.

Gallérok, kézelők, férfilingek és fehér neműek tisztítása.

Gallérok, kézelők, férfilingek és fehér neműek tisztítása.

Egyháztér 5 sz. alatt.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

FORGÁCS I.
művésztanár
Bádógos-u.

Koros Sándor
főrti-szabó Baleskőben Piac-u. 60.
Baját készítteti elegáns férfiöltönyök kaphatók.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Debreczeni Gardák Bankjárszénvénnyárs. Kossuth-u. 17. Kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad, értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából bérbe ad (safé deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Boroshordók és 12000 téglá egy használt főzőkonyha és 2 nagy tokos ajtó eladó. — Városcs. u. 8.

Uri lánykát teljes ellátásra elfogad keresztény uri család zongora használatával. Miklóscs. u. 21.

Cimbalom igen jó hangú, pedálos eladó, Hadházi-ut 12. 1. em. Árpád-tér.

Kerések megvételre 150 hl fajmestot saját hordómba szürve Nagy József Rákóczy-u. 3

Ebédet kifogástalan tisztá, izletcs ebédet kaphat néhány kizárólag intelligens uri ember keresztény uri családnál. Felszolgálat külön szobában Cim a kiadóban

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

Nyomdásztanulóul

felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3—4 középiskolát végzett értelmese f.u. — Jelenkezhetni bármikor.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tüzi-fát vagon-tételben és métermázsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Oreszt tüzifa és szénkereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklóscs-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölök.

FÉNYKÉPNAGYÍTÁSOK legsikerűtebbek és legolcsóbbak
TAKÁCS VINCZE fényképész, Egyház-tér 3. Nagytemplom mellett.

Görögdinnye kilogrammonként 70 fillér.

naponta kapható a **Macsi uradalom** zöldségüzletében (Hatvan-utca 1. sz.)

Az uradalomnak a várostól 10 kilométernyire fekvő tanyájában — a tanyai raktárból átvéve — görögdinnye kilogrammonként **35 fillérért**, a köves ut közelében levő dinnyeföldön átvéve kilogrammonként **30 fillérért** kapható.

Borsajtók Szőlőzuzók,

TENGERIMORZSOLÓK, EKÉK, VETŐGÉPEK, GAZDASÁGI SZEKEREK azonnal beszerezhetők a

Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár

RÉSZVÉNYTARSASÁGNÁL.
(GYÁRTELEP: Vargakert, Délisor 19. szám.)

Ugyanott kerékráf megszorítások hidegen sajtoló ráffelhuzógépen néhány perc alatt eszközölhetők.